

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

- Sv ky. Billow, Anders och Bohrn, Erik. Sveriges kyrkor, Uppland Band 3. 1953
- Uppl ky. Kilström, Bengt Ingmar. Gottröra kyrka, Upplands kyrkor 145, 1970
- ATA Topografiskt arkiv, Riksantikvarieämbetet RAÄ och Kungliga byggnadsstyrelsen K-byrån, KBN

3.2 Kronologisk förteckning Kyrkan

Årtal	Händelse	Källa
Sent 1100-tal-tidigt 1200-tal	Kyrkan byggdes, den bestod då av nuvarande tornet, långhuset och västra delen av koret.	Sv ky s 134-135
Omkring år 1300	Den romanska sydportalen förstörades i tegel.	K, B I, s 103
Sent 1300-tal-tidigt 1400-tal	Sakristian byggdes.	Sv ky s 136
1420-1450	Valv slogs i kor och långhus.	Sv ky s 135
1400-talets senare hälft	Koret byggdes ut åt öster, vapenhuset byggdes och tornspiran höjdes. Stjärnvalv slogs i tornet.	Sv ky s 153
1673	Gravvalv byggdes under koret för Börge Månsson Skeckta, i samband med detta byggdes också en takryttare över koret, denna togs bort efter branden 1893.	Sv ky s 132
1727	Fönster längs kyrkans södra långhusfasad förstörades.	Sv ky s 127
1755-1757	Fasadarbeten utfördes, det västligaste fönstret i södra långhusväggen samt korets östra fönster förstörades samt att östra gaveln putsades.	Sv ky s 127
1761	Kyrkans första orgel tillkom	K, B I s 108
1786-1788	Klockorna flyttades från klockstapeln till tornet, ljudluckor togs upp och tornet reparerades i samband med detta. Tornmurarna togs ned och murades upp igen från nivå med långhusetsnock. Läktaren utvidgades.	Sv ky s 133 K, B I s 108
1795-1796	Nytt fönster togs upp i långhusets norra fasad invid predikstolen. Ny predikstol tillkom. Stråvpelare på norra sidan vid koret byggdes.	Sv ky s 127, 134
1842	Ny orgel byggdes av C A Palm	K, B I s 108
1866	De flesta av kyrkans fönster förstörades. Interiören vitlimmades.	Sv ky s 127, 129
1894	Större restaurering gjordes efter att kyrkan brunnit år 1893. Gjutjärnsfönster	Sv ky s

	sattes in. Vapenhuset revs och ingången sattes igen. Fönster och ingångar förändrades, det västligaste av sydfasadens fönster flyttades, en ingång på tornets västra sida sattes igen och ett nytt fönster på norra långhusfasaden togs upp. I tornets södra mur inrättades kyrkans enda ingång och omfattningen till den förstörades. Tegel togs från den tidigare ingången i vapenhuset. Trapphuset mellan torn och långhus på norra sidan byggdes. Takstolar och yttertak byggdes och skiffertaket lades. Taken var tidigare spåntäckta. Nya klockor gjöts och ljudluckorna gjordes spetsbågiga. Interiört sattes dörrar in till torntravén, golv lades in, interiören omputsades och fick en enklare dekormålning. Triumfbågen mellan långhus och kor förstörades. Altare och altarring, orgel och orgelläktare, predikstol och bänkinredning byggdes.	126, 128-133.
1931	Kyrkan försågs med elvärme.	ATA RAÄ 1585/1931
1960-1961	Interiör renovering. Invändig omputsning eller avfärgning i vitt gjordes samt ommålning av snickerier. Ny elinstallation utfördes. Nytt golv av sandsten lades i mittgången och tegelgolv lades i sakristia och vapenhus.	ATA KBN K187 samt Uppsala nya tidning 1960-09-01, K, B I s106
1962	Altartavlan ”Kristus visas för folket” som 1912 deponerades i Upplandsmuseet konserverades och återfördes till kyrkan. Altarkors av silver införskaffades	ATA RAÄ dnr 4291/61
1973	Orgelverket restaurerades. Raä avstyrkte utbyte av orgelverk.	ATA RAÄ 4530/71
1991	Exteriör upprustning. Fasader putslagades och avfärgades. Skiffer- och plåttak samt avtäckning av grindstolpar ersattes med enkelfalsad skivtäckning av plåt. Trälagning på torn och tornfönster gjordes.	ATA Kontrollrapport Länsmusei byrån dnr 1989:190
1996	Interiör renovering. Väggar och valv kalkmålades, fönster målades, altare, innerdörrar, dragstänger samt läktarens undersida målades, ytterdörrar fernissades och läktarbarriären retuscherades.	

3.3 Kronologisk förteckning Kyrkogård

Årtal	Händelse	Källa
Omkring 1786-1790	Ny mur lades kring kyrkogården och grindsstolpar av tegel murades.	Sv ky s 126
1992	Minneslund anlas i kyrkogårdens nordöstra del.	ATA RAÄ 2552/92

3.4 Kronologisk förteckning Gravkor

Årtal	Händelse	Källa
1735	Gravkoret byggdes för Axel Banér, hustrun Katarina Ebba Horn samt hennes	Sv ky s

	föräldrar.	126
2007	Omfattande renovering av gravkoret med bl a dräneringsåtgärder.	Muntlig uppgift av kyrkvaktmästare

3.5 Kronologisk förteckning Bårhus

Årtal	Händelse	Källa
1787	Bårhuset byggdes.	Sv ky s 126
1851	Bårhuset byggdes om.	Sv ky s 126